T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 11
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 11
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 12
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 15
7. DENETİM BULGULARI 15
8. EKLER 41

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 7
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 8
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler 9
Tablo 9: Muhasebe İle Tahakkuk Birimlerinin Tahakkuk Kayıtları Arasındaki Farklar Tablosu 20

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
ATM	Otomatik Vezne Makinesi – Bankamatik (Automatic Teller Machine)
LTD ŞTİ	Limited Şirket
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
R.G	Resmi Gazete
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TL	Türk Lirası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması

2. Amortisman Defteri Tutulmaması

B. Diğer Bulgular

1. Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Gelir Tahakkuku Verileri İle Gelir Servisi ve Diğer Tahakkuk Birimlerinin Tahakkuk Verileri Arasında Uyumsuzluk Bulunması

2. Toplu Ulaşım Hatlarının İhalesiz ve Süresiz Olarak Kullandırılması

3. İşletilmesi Devredilemeyecek Olan Belediye Mülkiyetindeki Yerlerin İhale Yapılmadan Belediye Şirketlerine Devredilmesi

4. İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Yoluyla Kullandırılması

5. Dernek ve Vakıflar Tarafından Gerçekleştirilen Projelere İlişkin Taşınmaz Tahsislerinde Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Onayının Alınmaması

6. Dernek ve Vakıflarla Gerçekleştirilen Ortak Hizmet Projeleri İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Tarafından Proje Düzeyinde Karar Alınmaması, Projelerin Genel Bir Protokol Yapma Yetkisi Kapsamında Yürütülmesi

7. Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlamaması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği görev, yetki, imtiyaz ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımı şeklindedir. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddesinde belirtilen altyapı ve ulaşım hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğu altındadır.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanları genişletilerek; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici, bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5216 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Başkanı ve 93 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Büyükşehir Belediyesi personeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda Büyükşehir Belediye Meclisinin bilgisine sunulur. Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı 5 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği, Teftiş Kurulu Başkanlığı İç Denetim Birim Başkanlığı ve Genel Sekreterliktir. Doğrudan Başkana bağlı birim olan Genel Sekreterlik idarenin en önemli icra organıdır.

Genel Sekretere bağlı 3 adet Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 21 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili Genel Sekreter Yardımcılıklarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	3262	601
Sözleşmeli Personel	-	202
Kadrolu İşçi	1630	296
Geçici İşçi	-	-
Toplam	4892	1099
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	2479

www.balioglu.net

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nın, Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü olmak üzere 1 tane bağlı kuruluşu bulunmaktadır.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi'nin bağlı kuruluşu olan Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak büyükşehir belediye sınırları içerisinde İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere kurulmuştur.

Ayrıca Büyükşehir Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu toplam 14 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Balıkesir Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek ve Olağanüstü Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	147.852.883,67	0,00	9.076.558,66	156.929.442,33	125.334.055,44	31.595.386,89	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	21.583.136,55	0,00	3.367.263,63	24.950.400,18	20.640.008,29	4.310.391,89	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.419.360,14	450.977.542,00	7.710.385,00	40.864.478,76	505.971.765,90	390.718.706,24	115.253.059,66	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	130.000.000,00	0,00	-2.734.974,95	127.265.025,05	120.980.009,95	6.285.015,10	0,00
05	Cari Transferler	3.231.967,91	11.032.000,00	0,00	26.798.047,04	41.062.014,95	32.266.242,61	8.795.772,34	0,00
06	Sermaye Giderleri	500.000,00	300.105.036,58	7.520.475,25	-1.106.348,09	307.019.163,74	186.579.834,63	91.028.108,01	29.411.221,10
07	Sermaye Transferleri	0,00	18.449.401,20	0,00	43.734.974,95	62.184.376,15	58.734.974,95	3.449.401,20	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	120.000.000,00	0,00	-120.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		**10.151.328,05**	**1.200.000.000,00**	**15.230.860,25**	**0,00**	**1.225.382.188,30**	**935.253.832,11**	**260.717.135,09**	**29.411.221,10**

Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 1.200.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 10.151.328,05 TL ve yıl içinde eklenen 15.230.860,25 TL ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 1.225.382.188,30 TL olmuştur. Yıl içinde 935.253.832,11 TL Bütçe Gideri yapılmış, 260.717.135,09 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 29.411.221,10 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	26.013.000,00	10.799.222,96	1.513.079,83	9.286.143,13	35,70
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	41.406.000,00	43.056.025,61	811.027,94	42.244.997,67	102,03
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	23.011.000,00	19.741.697,68	545.674,80	19.196.022,88	83,42
05- Diğer Gelirler	855.369.000,00	793.647.106,56	29.196,06	793.617.910,50	92,78
06- Sermaye Gelirleri	256.201.000,00	178.487.620,97	0,00	178.487.620,97	69,67
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-2.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**1.200.000.000,00**	**1.045.731.673,78**	**2.898.978,63**	**1.042.832.695,15**	**86,90**

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %86,90 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerinin %35,70 oranında gerçekleşmesinin nedenleri; dahilde alınan mal ve hizmet vergilerinden olan eğlence ve ilan reklam vergilerinden toplamda 17.400.000,00 TL tutarında bütçe geliri beklenirken 7.913.838,72 TL tutarında ve 14.813.000,00 TL öngörülen harçlar kaleminin 5.883.000,00 TL tutarında gerçekleşmesidir. Vergi gelirleri altında bulunan bu gelir kalemleri covid-19 pandemisi kapsamında mükelleflerin kazanç kaybına uğramasından dolayı olumsuz yönde etkilenmiş ve beklenilenin çok altında gerçekleşmiştir. Önemli oranda düşük gerçekleşmenin görüldüğü diğer gelir kalemi ise sermaye gelirleridir. Bunun sebebi ise gelir bütçesinde 256.201.000,00 TL tutarında arsa ve diğer taşınmazlar satışının öngörülmesi ve yıl içinde taşınmaz satışlarının 178.487.620,00 TL tutarında gerçekleşmesidir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	147.852.883,67	125.334.055,44	84,77
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	21.583.136,55	20.640.008,29	95,63
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	450.977.542,00	390.718.706,24	86,64
04- Faiz Gideri	130.000.000,00	120.980.009,95	93,06
05- Cari Transferler	11.032.000,00	32.266.242,61	292,48
06- Sermaye Giderleri	300.105.036,58	186.579.834,63	62,17

www.balioglu.net

07- Sermaye Transferleri	18.449.401,20	58.734.974,95	318,36
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	120.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	**1.200.000.000,00**	**935.253.832,11**	**77,94**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %77,94 seviyesinde gerçekleşmiştir. Fakat cari transfer giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutarın %192,48 oranında, sermaye transferlerinde de %218,36 oranında aşıldığı görülmüştür.

Cari transferler gider kalemindeki önemli artışın nedeni 17.04.2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 7244 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin "f" bendinde yer alan "*Büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 aylık süreyle sınırlı olmak üzere meclis kararıyla; gelir desteği ödemesi yapabilir.*" hükmüne istinaden 08.07.2020 tarih ve 339 sayılı Meclis Kararı alınarak Büyükşehir Belediye Başkanına yetki verilmesi sonucunda Balıkesir Toplu Taşıma Anonim Şirketi'ne 20.000.000,00 TL tutarında gelir desteğinin yapılmasıdır.

Önemli artış görülen diğer gider kalemi ise sermaye transferleridir. Bunun sebebi ise 2020 yılı gider bütçesi hazırlanırken öngörülmeyen fakat yıl içerisinde alınan kararlarla Balıkesir Gayrimenkul Yatırım ve Gıda Anonim Şirketi'ne taahhüt edilen 32.315.380,00 TL tutarındaki sermayenin ödemesinin yapılması ve ayrıca Balıkesir Tarım Ürünleri Anonim Şirketi'nde 60.000.000,00 TL sermaye artırımına gidilmesi ve bu sermaye taahhüdünün 9.912.500,00 TL'sinin ödenmesidir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	13.268.796,36	12.554.314,04	10.799.222,96	-5,38	-13,98
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	32.176.164,57	42.301.835,33	43.056.025,61	31,47	1,78
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	13.697.427,94	36.578.368,51	19.741.697,68	167,05	-46,03
Diğer Gelirler	604.512.515,83	637.207.585,59	793.647.106,56	5,41	24,55
Sermaye Gelirleri	67.790.056,33	28.413.138,01	178.487.620,97	-58,09	528,19
Toplam	**731.444.961,03**	**757.055.241,48**	**1.045.731.673,78**	**3,50**	**38,13**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-22.060.283,43	-3.443.240,23	-2.898.978,63	-84,39	-15,81
Net Toplam	**709.384.677,60**	**753.612.001,25**	**1.042.832.695,15**	**6,23**	**38,38**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 289.220.693,90 TL'lik (%38,38) artış göstermiştir. Fakat alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde proje yardımları kalemindeki azalışın etkisiyle bir önceki yıla göre 16.836.670,83 TL (%46,03) ve yukarıda belirtildiği üzere pandeminin vergi kalemleri üzerindeki olumsuz etkisi nedeniyle vergi gelirlerinde bir önceki yıla göre 1.755.091,08 TL (%13,98) azalış olmuştur. Buna karşın taşınmaz satışlarının etkisiyle sermaye gelirlerinde 2019 yılına göre 150.074.482,96 TL (%528,19) ve diğer gelirler kalemlerinden olan merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardaki 156.439.520,97 TL (%24,55) olumlu fark toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	104.022.992,53	129.280.138,10	125.334.055,44	24,28	-3,05
SGK Devlet Prim Giderleri	16.963.395,13	19.067.178,51	20.640.008,29	12,40	8,25
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	380.426.335,98	330.468.073,88	390.718.706,24	-13,13	18,23
Faiz Giderleri	91.278.934,29	96.978.988,18	120.980.009,95	6,24	24,75
Cari Transferler	14.657.492,55	12.930.036,74	32.266.242,61	-11,79	149,54
Sermaye Giderleri	560.146.780,55	161.110.333,20	186.579.834,63	-71,24	15,81
Sermaye Transferleri	13.052.800,71	32.496.261,05	58.734.974,95	148,96	80,74
Toplam	**1.180.548.731,74**	**782.331.009,66**	**935.253.832,11**	**-33,73**	**19,55**

www.balioglu.net

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 152.922.822,45 TL (%19,55) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı bir önceki yıla göre cari transferlerde 19.336.205,87 TL (%149,54), sermaye transferlerinde ise 25.469.501,43 TL (%80,74) artış olmuştur.Yine borç stoğuna bağlı olarak faiz giderlerinde bir önceki yıla göre 24.001.021,77 TL (%24,75), mal ve hizmet alımı giderlerinde de bir önceki yıldan farklı olarak pandemi nedeniyle ilaçlama hizmeti, maske dezenfektan vb. harcamalardan dolayı 60.250.632,36 TL (%18,23) artış görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 821.555.400,75 TL, Faaliyet Geliri 878.351.989,33 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 56.796.588,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

Balıkesir Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Balıkesir Gayrimenkul Yatırım ve Gıda A.Ş.	72.900.000,00	72.755.368,52	99,80
2	Balıkesir Pamukçu Termal Turizm ve Ticaret A.Ş.	5.334.800,00	4.311.051,88	80,81
3	Balıkesir Tarım Ürünleri A.Ş.	14.500.000,00	14.500.000,00	100,00
4	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Personel A.Ş.	150.000.00	150.000,00	100,00
5	Aksa Balgaz	21.035.592,20	2.103.559,22	10,00
6	Tarım Kredi Yem Sanayi ve Ticaret A.Ş.	111.000.000,00	442.764,00	0,3989
7	Mutlular Enerji Ticaret Ltd.Şti.	12.000.000,00	600.000,00	5,00
8	Balıkesir Gaz Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	50.000,00	12.160,00	24,32
9	Balıkesir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici A.Ş.	4.500.000,00	760.725,00	16,91

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Balıkesir Gayrimenkul Yatırım Gıda A.Ş. BAGYAŞ	Balıkesir Otopark İşletmeleri Ticaret Ltd.Şti. BALPARK	650.000,00	650.000,00	100,00
		Balıkesir Toplu Taşıma A.Ş. BTT	4.000.000,00	4.000.000,00	100,00
		Balıkesir Toplu Konut A.Ş. BALTOK	12.648.709,00	12.648.709,00	100,00
2	Balıkesir Tarım Ürünleri A.Ş. BATAŞ	Marmaramall Gayrimenkul Yatırım ve İnşaat A.Ş.	5.263.000,00	5.263.000,00	100,00
		Yönetsel Tesis Yönetim A.Ş.	864.000,00	864.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

www.balioglu.net

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

www.balioglu.net

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

www.balioglu.net

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında 55 ila 67'nci maddeler arasında düzenlenmiş olup, bu bölümde iç kontrol sistemine ilişkin olarak; iç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri ve atanması, iç denetim koordinasyon kurulu, iç denetim koordinasyon kurulunun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

Kanun'un 55'inci maddesinde iç kontrol,

"... idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmış,

57'nci maddesinde ise;

"Kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemleri; harcama birimleri, muhasebe ve malî hizmetler ile ön malî kontrol ve iç denetimden oluşur.

Yeterli ve etkili bir kontrol sisteminin oluşturulabilmesi için; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunması, malî yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesi, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanması, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesi ve kapsamlı bir yönetim anlayışı ile uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanması bakımından ilgili idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticileri tarafından görev, yetki ve sorumluluklar göz önünde bulundurulmak suretiyle gerekli önlemler alınır."

hükmüne yer verilmek suretiyle etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması sorumluluğu idarelerin üst yöneticileri ile diğer yöneticilerine bırakılmıştır.

31.12.2005 tarih ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Anılan hüküm dayanağında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrolün temeli risk yönetimi esasına dayalı olduğundan ve iç kontrol sistemi riske karşı verilen kurumsal tepkiyi ifade ettiğinden Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin kurumsal risklerini minimum seviyeye çekmeye yönelik faaliyetleri şu şekilde değerlendirilmiştir.

Büyükşehir Belediyesinde kurumsal risk yönetim çalışmaları yapılmış, "İdare Konsolide Risk Raporu" 2 kez güncellenmiştir. Amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış riskleri azaltmak için gerekli önlemler belirlenmiştir. En nihayetinde faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve Belediye web sitesinden duyurulmaktadır.

Büyükşehir Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında 2020-2021 İç Kontrol Eylem Planı hazırlanmış ve Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. Bu çerçevede; İç Kontrol İzleme

ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. Kurul "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge" hükümlerine göre çalışmaktadır. İç Kontrol Sistemi yılda en az 2 kez değerlendirilmektedir. Bu değerlendirmeler, geçmiş yıllarda toplantı suretiyle yapılmakta ise de covid-19 salgın tedbirleri nedeniyle 2020 yılında toplantı yapılamamış, dolayısıyla bununla ilgili İç Kontrol Sistemi Soru Formu ile İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu düzenlenememiştir. İç kontrol sistem ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi çalışmaları kapsamında Büyükşehir Belediyesinde İç Denetim Birimi Görev ve Çalışma Yönetmeliği düzenlenerek iç denetim birimi kurulmuş ancak 3 iç denetçi kadrosu ihdasına karşın 1 iç denetçi ataması yapılmıştır. İdare ölçeğine göre iç denetim fonksiyonun etkin yerine getirilebilmesi için iç denetçi sayısı yeterli değildir. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları yoktur.

İç kontrol Sisteminin beş bileşeninden olan "Kontrol Ortamı"nın gereği olarak kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır. Yine kurum organizasyon yapısı içerisinde her daire başkanlığı için görev ve çalışma yönetmelikleri düzenlenmiş, personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmek suretiyle görev tanımları yapılmıştır.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve yine bu plan esas alınarak idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını ve performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı oluşturulmuştur.

Mali işlemlere ilişkin olarak mevzuatla öngörülen Ön Mali Kontrol Yönergesi düzenlenmiş olup İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da belirtilen parasal sınırları aşan işlemler bu esaslara uygun olarak ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Ancak ön mali kontrole ilişkin idari bir yapılanma ve raporlama mevcut değildir.

Bu itibarla, Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin 5018 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetlerinin bulunduğu, bu faaliyetlerin yine Kanun'un 56'ncı maddesinde açıklanan iç kontrol sisteminin amacına yönelik olduğu, dolayısıyla iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik işlemlerin tamamlandığı, sistemin etkinliğinin sağlanmasını teminen ise Üst Yönetici

www.balioglu.net

tarafından işleyişin gözetilmesi ile izlenmesi sorumluluğunun azami düzeyde yerine getirilmesinin gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması

Büyükşehir Belediyesi adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların envanterlerinin yapılmadığı, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanması gereken taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin envanter çalışması sonuçlarına uygun olarak güncellenmediği ve söz konusu taşınmazların değerleme çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre kamu idareleri, mevcutlarla birlikte, içinde bulunulan

yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklardır. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı ise yine 5'inci maddede açıklanmış olup buna göre "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazların" maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre kamu idarelerine ait taşınmazlar için, "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu", "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu", "Orta Malları Formu" ve "Genel Hizmet Alanları Formu"nun düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlamak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

www.balioglu.net

Yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı; fiili envanterlerinin emlak vergi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve cetvellere kaydedileceği; bu taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkarıp fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

2014 yılında tamamlanan taşınmaz ve muhasebe kayıtları sonrası, yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde *"(...) Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır."* denilerek maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alma işlemi için tamamlama tarihi öngörülmüştür. Dolayısıyla 31.12.2017 tarihine kadar tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde de, taşınmazlar hakkında Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, bu maddede belirtilen esaslara göre işlem yapılacağı belirtildikten sonra, Yönetmelik'in 188 ile 193'üncü maddeleri arasında taşınmaz varlıklara ilişkin işlemler muhasebe ilkeleri doğrultusunda açıklanmıştır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesi adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların envanter işlemlerine ilişkin bir çalışma yapılmadığı, mevcut taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin bu envanter çalışmasının sonuçlarına uygun olarak güncellenmediği ve tapuda kayıtlı taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenebilenler için maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenler için ise rayiç değer tespit çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, muhasebe kayıtlarına esas teşkil edecek olan envanter işlemi yapılmaması, envanter sonucuna yönelik söz konusu formlar ve icmal cetvellerinin güncellenmemesi ve tapuda kayıtlı bulunan taşınmazlar için değerleme işlemlerinin tamamlanmaması sonucunda 2020 yılı Bilançosu, Maddi Duran Varlıklar Hesap grubunun, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabı itibariyle doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

www.balioglu.net

Her ne kadar İdare bulguya konu edilen hususlara ilişkin çalışmaların başlatıldığını bildirmekte ise de, İdarece gelecekte yapılabilecek işlemlerin 2020 yılı Bilançosunda oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmadığından değerlendirmemiz devam etmektedir.

BULGU 2: Amortisman Defteri Tutulmaması

Büyükşehir Belediyesinde "Duran Varlıklar Amortisman Defteri"nin tutulmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinin ikinci fıkrası (ç) bendinde bir yıldan fazla kullanılabilen ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan maddi duran varlıklar için amortisman ayrılacağı hükme bağlanmış, 491'inci maddesinde tanımlanan "Duran Varlıklar Amortisman Defteri" (Örnek- 65) de mahalli idareler tarafından tutulacak diğer defterler arasında sayılmıştır. Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde de, maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesine ilişkin olarak 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliği ve işleyişine açıklık getirilmiştir.

Ayrıca 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 47 sıra No'lu Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin 9'uncu maddesinde amortismana tabi her bir varlığın Tebliğ ekinde yer alan "Duran Varlıklar Amortisman Defteri"ne kaydedileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesi tarafından "Duran Varlıklar Amortisman Defteri" tutulmadığı, dolayısıyla duran varlıkların amortisman hesaplamalarında edinim tarihlerinin göz ardı edildiği, herhangi bir sebeple kayıtlardan çıkan duran varlıklara ilişkin ne kadar amortisman ayrıldığının takibinin yapılmadığı ve bu nedenlerle amortisman süresi dolmuş olan duran varlıklar için amortisman ayrılmaya devam edilebildiği tespit edilmiştir.

Belediyenin aktifinde bulunan duran varlık sayısının ve çeşidinin çokluğu, her birinin aktife giriş tarihlerinin ve amortisman oranlarının farklı olması ve "Duran Varlıklar Amortisman Defteri"nin kullanılmıyor olması sebebiyle, muhasebe kayıtlarında 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenen, duran varlıklara ilişkin amortisman tutarlarının kesinliği net değildir.

www.balioglu.net

Aynı zamanda ayrılan amortisman tutarları, 630 Giderler Hesabı ile faaliyet gideri olarak muhasebe kayıtlarına yansımak durumunda olduğundan, yıl sonunda faaliyet gelir ve giderlerinin durumuna göre şekillenen faaliyet sonucu, net olarak ortaya konulamayan amortisman giderleri kadar belirsizlik içermektedir. (Büyükşehir Belediyesinde 2020 yılı sonunda olumlu faaliyet sonucu gerçekleşmiştir.)

Bu itibarla, 2020 yılı Bilançosunda kayıtlı bulunan 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ile 590 Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda gösterilen dönem olumlu faaliyet sonucunun gerçeğe uygun olup olmadığı teyit edilememektedir.

Her ne kadar İdare bulguya konu edilen hususlara ilişkin çalışmaların başlatıldığını ve sürdürüldüğünü bildirmekte ise de, İdarece gelecekte yapılabilecek işlemlerin 2020 yılı Bilançosunda oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmadığından değerlendirmemiz devam etmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Gelir Tahakkuku Verileri İle Gelir Servisi ve Diğer Tahakkuk Birimlerinin Tahakkuk Verileri Arasında Uyumsuzluk Bulunması

Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıtlarındaki tahakkuk hesaplarında yer alan gelir kalemlerine ilişkin tahakkuk tutarları ile gelir servisinden ve diğer tahakkuk birimlerinden alınan aynı gelir kalemlerine ait tahakkuk tutarları arasında uyumsuzluk olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1'inci maddesinde:

"*Bu Yönetmeliğin amacı, il özel idaresi, belediye, bağlı idare ve birliklerin; gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir."*

hükmü yer almaktadır.

Madde hükmünden anlaşılacağı üzere belediyenin faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi ve mali tabloların gerçeği ve doğruyu yansıtması bütün muhasebe ve kayıt sisteminin öncelikli amacıdır. Aksi takdirde bu verilere dayanılarak yapılacak işlemler sağlıksız ve verilecek kararlar hatalı olacaktır.

Yönetmelik'in 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabını açıklayan "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 87'nci maddesinin birinci fıkrasının a/1 alt bendinde de;

"İlgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara

www.balioglu.net

alınarak tahakkuk kayıtları yapılır. Gün içindeki gelirlerden alacak tahakkukları gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir. ……. Nitelikleri itibarıyla tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatlar, bu hesapla ilişkilendirilmez."

denilerek, tahakkuk birimlerince yapılan tahakkuk kayıtlarının, muhasebe işlemlerinin gerçekleştirilmesini teminen, muhasebe biriminin bilgisine sunulması ve bu işlemin günlük düzenler ile yürütülmesi öngörülmüş, aynı maddenin devamında da tahakkuklardan yapılacak terkin ve tahsilat işlemlerinin yine muhasebe biriminin bilgisi dahilinde nasıl gerçekleştirileceğine açıklık getirilmiştir.

Yapılan incelemede, Büyükşehir Belediyesinin muhasebe birimi tarafından muhasebe hesaplarında izlenen gelir tahakkuk kayıtları ile gelir servisince ve diğer tahakkuk birimlerince tutulan tahakkuk verileri arasında aşağıdaki tabloda gösterilen farklılıkların olduğu ve tam bir denkliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 9: Muhasebe İle Tahakkuk Birimlerinin Tahakkuk Kayıtları Arasındaki Farklar Tablosu

Gelirin Türü	Tahakkuk Birimlerinden Alınan Gelir Tahakkuku Tutarları (TL)	Muhasebe Kayıtlarında İzlenen Gelir Tahakkuku Tutarları (TL)	Fark (TL) (+/-)
Eğlence Vergisi	20.770,00	22.134,00	-1.364,00
İlan ve Reklam Vergisi	4.751.473,89	4.684.013,90	67.459,99
İşgal Harcı	3.138.137,19	3.243.189,44	-105.052,25
İşyeri Açma İzni Harcı	115.583,76	111.668,26	3.915,50
Toptancı Hali Resmi	15.970,54	4.530,91	11.439,63
Muayene, denetim ve kontrol ücretleri	2.425,00	2.350,00	75,00
Ulaştırma Hizmetlerine İlişkin Gelirler	15.358.326,04	15.331.982,25	26.343,79
Diğer hizmet gelirleri	1.350.216,42	1.447.565,21	-97.348,79
Ecrimisil Gelirleri	4.110.885,44	3.967.655,14	143.230,30
Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	13.396.401,97	14.206.557,85	-810.155,88
Diğer Faizler	4.694,35	3.470,82	1.223,53
Diğer Harcamalara Katılma Payları	403.227,57	332.856,06	70.371,51
Diğer İdari Para Cezaları	572.252,25	564.683,25	7.569,00
Yukarıda Tanımlanmayan	170.226,00	169.758,31	467,69
Mutlak Değer Üzerinden Hesaplanan Sapma Toplamı			**1.346.016,86**

Bu itibarla, muhasebe birimi ile gelir servisinin ve diğer birimlerin, gelirlere ilişkin tahakkuk kayıtlarında farklılık bulunduğundan, 2020 yılı Bilançosu 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı itibariyle doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

www.balioglu.net

Her ne kadar İdare, bulgu konusu hususta bahsedilen farkların, hesap kodlarının alt düzeylerindeki kayıt farklılıklarından ve rapor hazırlamadaki kriterlerden kaynaklandığını ve yazılım firmasıyla irtibata geçilerek gerekli çalışmaların yapılmasının sağlanacağını belirtmekte ise de; tahakkuk birimlerinde tutulan kayıtlar ile, tahakkuku tahsile bağlı kalemler hariç, muhasebede kayıtlı bulunan gelir kalemlerinin tahakkuk verilerinin aynı olması muhasebe sistematiğinin gereğidir. Bulguda belirtilen tespite istinaden İdarece yapılan alt hesap kodlarıdaki düzeltme çalışmalarından sonra dahi farklılıkların tamamı giderilememiş ve bu farklılıkların raporlama kriterlerinden kaynaklandığı doğrulanamamış olduğundan değerlendirmemiz devam etmektedir.

BULGU 2: Toplu Ulaşım Hatlarının İhalesiz ve Süresiz Olarak Kullandırılması

Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde belirlenen güzergâhlarda, ticari minibüs hattı işletme hakkının süresiz olarak ve ihale yapılmaksızın kullandırıldığı görülmüştür.

18/10/1983 tarih ve 18195 sayılı R.G' de yayınlanan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'nci maddesinde, karayolu taşımacılığına ait mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, trafik düzeni ve güvenliği yönünden belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekil ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergâhlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek görev ve yetkisi il ve ilçe trafik komisyonlarına tanınmışken, 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Karar'ın "Ticari Plakanın Verilme Usul ve Esasları" başlıklı 5'inci maddesinde de;

"Ticari plaka, kapalı teklif usulü ile aşağıdaki şartlar dikkate alınarak, trafik komisyonunun tespit edeceği esaslara göre verilir

a) İlin ihtiyacı dikkate alınarak dağıtılacak ticari plaka sayısı trafik komisyonunca tesbit edilecek ticari plakanın serbest piyasadaki tahmini bedelinin %80'ine tekabül eden muhammen bedel, müracaat şekli, süresi, ihale zaman ve diğer hususlar mahalli vasıta ve/veya en az iki gazete ile kamuoyuna duyurulur.

b) Tesbit edilen ticari plakalar ikişer aylık dönemlerde bir yılda altı defa verilebilir.

c) Kapalı teklif zarfları trafik komisyonları huzurunda açılır ve en yüksek bedeli teklif edenlerden başlamak üzere o dönem için tesbit edilen miktarda ticari plaka verilir.

Eşit ücret teklif edenler arasında trafik komisyonu huzurunda kura çekilir,

www.balioglu.net

d) Müracaat edenlerden, trafik komisyonunun tesbit edeceği muhammen bedelin 1/5'i teminat olarak peşin alınır. Plaka bedelinin kalan kısmı ödenmedikçe plaka almaya hak kazananlara ticari plaka verilmez, kazanamayanların teminatları iade edilir."

denilmek suretiyle ticari plakaların verilme usul ve esaslarını belirleme yetkisi yine trafik komisyonlarına tanınmıştır.

Ancak 2004 yılında yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde;

"Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.",

(p) bendinde;

"Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek. (Ek cümle: 16/5/2018-7144/14 md.) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hatlarıyla ilgili olarak; şehir merkezine olan uzaklık, nüfus ve hattı kullanan sayısı kriterleri esas alınarak tespit edilecek hatlarla ilgili toplu taşıma hizmetlerinin işlettirilmesine karar vermek.",

ikinci fıkrasında ise;

"(...) (Ek üç cümle: 16/5/2018-7144/14 md.) Büyükşehir belediyeleri, birinci fıkranın (p) bendinin ikinci cümlesinde yer alan kriterler esas alınarak büyükşehir belediye meclisi kararıyla belirlenen yerlerdeki toplu taşıma hatlarının işletmesinin o bölgede kurulu taşıma birlik veya kooperatiflerinden temin edilmesine karar verebilir. Bu durumda ihaleye katılacaklarda ve kullanılacak taşıma araçlarında aranacak şartlar belediyelerce belirlenir.

(...)"

www.balioglu.net

hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Ulaşım hizmetleri" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"(...)

Bu Kanun ile büyükşehir belediyesine verilen trafik hizmetlerini plânlama, koordinasyon ve güzergâh belirlemesi ile taksi, dolmuş ve servis araçlarının durak ve araç park yerleri ile sayısının tespitine ilişkin yetkiler ile büyükşehir sınırları dahilinde il trafik komisyonunun yetkileri ulaşım koordinasyon merkezi tarafından kullanılır.

(...)

Büyükşehir belediyelerine bu Kanun ile verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz"

denilerek büyükşehir olunmadan önce 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'nci maddesi hükümlerince il ve ilçe trafik komisyonlarına tanınan yetkiler Ulaşım Koordinasyon Merkezine (UKOME) devredilmiştir.

www.balioglu.net

Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmenin belediyelerin yetkisi dahilinde olduğu, bu hizmeti Danıştayın görüşü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebileceği; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği, toplu taşıma hatlarını kiraya verebileceği veya hizmet satın alma yoluyla yerine getirebileceği düzenlenmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun, 1'inci maddesinde yer alan, *"(...) belediyelerin (...) satım, Hizmet (...). kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür."* hükmüne göre toplu taşıma hakkının ihale ile verilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinin;

"Kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresi, on yıldan çok olamaz. Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin (Ek ibare: 20/2/2001 - 4628/17 md.) ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin (Ek

ibare: 18/4/2001 - 4646/13 md.) ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, önceden Maliye Bakanlığından izin alınması şarttır. Katma bütçeli idarelerde bu izin, idarelerin bağlı bulundukları bakanlıktan alınır. Özel İdare ve belediyeler için kendi özel kanunları uygulanır.

Üç yıldan fazla süre ile kiraya verme işlerinde, kira bedeli her yıl şartname ve sözleşmesindeki esaslara göre yeniden tespit edilir."

hükümleri gereğince de kiralamalarda sürenin 10 yıl ile sınırlı olduğu açıktır.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015/985, Karar No: 2015/3164 numaralı kararı;

"(...).

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığı'nın onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yılla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.

(...)

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği"

www.balioglu.net

Aynı Dairenin Esas No:2014/384, Karar No: 2014/1950 kararı ise;

"(...).

*Yukarıda yer verilen hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde toplu taşıma hizmetlerini yürütmenin ve bu amaçla toplu taşıma vasıtalarının işletilmesi ve işlettirilmesinin kamu hizmeti olarak münhasıran büyükşehir belediyelerine imtiyaz olarak verilmiş olduğu; toplu taşıma vasıtalarını işlettirmenin ise imtiyaz sözleşmesi, ruhsat verme, kiralama veya hizmet satın alma yoluyla gördürülebileceği; anılan usullerden herhangi birinin seçilmesi yoluyla toplu taşıma hizmetinin özel hukuk kişileri eliyle sağlanması hâlinde büyükşehir belediyesinin kanunlarla kendisine verilen ulaşım hizmetlerine ilişkin imtiyazdan vazgeçmiş sayılacağı sonucuna varılmakta olup; söz konusu vazgeçme iradesinin ise, ancak, belediye adına imtiyaz verilmesinde görevli ve yetkili kılınan belediye meclisince ortaya konulması hâlinde geçerli olacağının kabulü gerekmektedir."*şeklindedir.

İlgili mevzuat ve kararlar birlikte değerlendirildiğinde, toplu taşımaya ilişkin hakların belediyeye ait olduğu açıktır. Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama, ruhsat verme veya hizmet satın alma usullerinden biri ile Belediye tarafından üçüncü kişilere gördürülmesi de mümkündür. Ancak bu hakkın ihale yoluyla rekabete uygun, saydam ve sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde verilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan belediyenin bu hakkını mevzuata uygun şekilde ihale yapmadan doğrudan meclis, encümen veya belediye başkanı kararına dayanarak ve süresi belli olmayacak şekilde dağıtması, satması, devretmesi veya her ne surette olursa olsun kullandırması mümkün değildir.

Toplu taşıma hizmetlerinin imtiyaz, kiralama, ruhsat ve hizmet satın alma usullerinden biri ile üçüncü kişilere gördürülebilmesi mümkün olmakla birlikte bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde mutlak olarak belirli bir sürenin öngörülmüş olması zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi durumlarında bu durumun hukuka aykırılık oluşturacağı kuşkusuzdur.

Yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde, belirlenen güzergâhlarda yolcu taşıma yetkisi sağlayan, 2217 adet ticari minibüs hattının işletme hakkının, 6360 sayılı Kanunla Büyükşehir Belediyesi olunmadan önce ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 12'nci maddesi hükümlerince il ve ilçe trafik komisyonlarına tanınan yetki çerçevesinde-İl-Trafik Komisyonu Kararları ile süresiz olarak ve ihale yapılmaksızın verildiği,

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesi olarak teşkilatlandıktan sonra işletme hakkı ile ilgili olarak sadece belli aralıklarla işleticiler için belge yenilemesi yapıldığı, işletme hakkının sürdürülmesi kapsamında herhangi bir ihale gerçekleştirilmediği ya da işletme hakkının sonlanmasına dair herhangi bir süre belirlenmediği dolayısıyla bu hatlarda yolcu taşıma yetkisi kazanan işleticilerin bu yetkiyi, kazanılmış hak kapsamında, herhangi bir süre sınırlamasına tabi olmadan kullandığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar İdare; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Ek 2'nci maddesinin yedinci fıkrasının;

"Büyükşehir belediyesi sınırlarına giren belediyelerin, kanunların verdiği yetkiye dayanarak yürütmekte oldukları toplu taşıma ve ulaşım hizmetlerinin, gerçek ve tüzel kişilere yaptırılması amacıyla verilen ruhsat, imtiyaz sözleşmesi ve ulaşım araçları kira sözleşmesi, ruhsatta öngörülen süre ve sahip oldukları hat güzergâhı ile sınırlı olmak şartıyla herhangi bir işleme gerek kalmaksızın büyükşehir belediyesi toplu taşım ve ulaşım sistemine dahil edilir."

hükmüne göre maddenin yürürlüğe girdiği tarih olan 2007 den önce bu neviden işlemlerin tesis edildiği durumlarda işletme hakkı sağlanan kişiler lehine bir müktesep hakkın oluştuğunu, 4 Mayıs 2021 tarih ve 31474 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, Anayasa Mahkemesinin 2018/20720 numaralı başvuruya ilişkin 7/4/2021 tarihli kararında da bu hakkı destekler nitelikte *"Yolcu taşımaya ilişkin minibüs hattı tahsisinin iptali nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine"* hükmedildiğini belirtmekte ise de;

Yukarıda belirtilen yargı kararları doğrultusunda, toplu taşıma hizmetleri bakımından görevli ve yetkili olan belediyenin bu hakkını gerçek ve tüzel kişilere gördürebilmesi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak imtiyaz, kiralama, ruhsat verme veya hizmet satın alma usullerinden birinin tercih edilerek ihale edilmesi suretiyle mümkündür. Her dört yöntem bakımından da bu hizmetin üçüncü kişilere gördürülmesinde, 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre belirli bir sürenin öngörülmüş olması zorunludur. Kanunda öngörülen sürelerden daha uzun bir sürenin öngörülmesi ya da hiçbir şekilde süre öngörülmemesi ise hukuka aykırılık oluşturmaktadır.

Kazanılmış hakkın varlığından söz edebilmek için, bu hakkın yürürlükteki hukuk kurallarına uygun olarak tesis edilen bir işlemle elde edilmiş olması gerekmektedir. Belediyenin yürütmekle yükümlü olduğu bir hizmeti bizzat yerine getirmeyip, üçüncü kişilere gördürebilmesi mümkün olmakla birlikte bu husus söz konusu hizmetin bir kamu hizmeti olma

www.balioglu.net

niteliğini ortadan kaldırmadığı gibi bu konuda belediyenin görevinin sona ermesine yol açmamakta ve bu hizmetin yerine getirilmesi yönünden sorumluluğu devam etmektedir. Bu niteliği gözetildiğinde, belediyenin görevine giren bir hizmetin süresiz olarak üçüncü kişilere bir hak verilmesi suretiyle gördürülebilmesi hukuken mümkün değildir. Mevzuata aykırı olarak tesis edilen ve belirtilen nitelikteki işlemlerin ilgililer yönünden kazanılmış hak doğurması da aynı nedenle mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi tarafından müdahalenin ihlal oluşturup oluşturmadığı değerlendirilirken de kanunilik, kamu yararı amacı taşıması ve ölçülebilirlik kriterleri esas alınarak karar verilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararda Anayasa'nın 13'üncü ve 35'inci maddeleri uyarınca mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılabileceği, ancak mülkiyet hakkına yapılan bir müdahalenin ölçülü olabilmesi için ise bu müdahalenin keyfî ve öngörülemez nitelikte olmamasının gerektiği ifade edilmiştir. Mahkeme Kararının içeriğinde, somut olayda iptal edilen minibüs hattı tahsisinin ihalesiz olarak verildiği ve hâlihazırda bu hatta çalışmak isteyebilecek kişilere de bu imkânın tanınması gerektiği nazara alındığında, müdahalenin gerekli olmadığının söylenemeyeceği belirtilmiştir. Ancak hali hazırda bu hatları işleten kişilere herhangi bir süre ve imkan tanımadan hat tahsislerinin iptal edilmesinin hat tahsisi yapılan kişiler yönünden öngörülemez bir durum olduğu, İdarenin herhangi bir uyarı yapmadan ve geçiş süreci de öngörmeden yaptığı bu işlemin bütün külfetinin minübüs hatlarını işleten bu kişilere yüklenmesi sonucunu doğurduğu ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi Kararının sonucunda; minibüs hatlarının herhangi bir süre ve imkan tanınmadan iptal edilmesinin, bu hatları işleten kişilere öngörülemez bir şekilde şahsi olarak aşırı ve orantısız bir külfet yüklediği ve mülkiyet hakkı ile kamu yararı arasında olması gereken adil dengenin minibüs hatlarını işleten kişiler aleyhine bozulduğu belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi otobüs ve minibüs hatlarının ihalesiz ve süresiz olarak kişilere tahsis edilmesini kamu yararı açısından uygun bulmamakta ancak bu hat tahsislerinin iptal edilmesi noktasında ölçülülük ilkesine uygun davranılarak hat sahibi kişilere belirli bir süre ve imkan tanınarak bu işlemin yapılması gerektiğini ifade etmektedir.

Açıklanan nedenlerle Anayasa Mahkemesi kararının, Balıkesir özelinde, belirlenen güzergâhlarda yolcu taşıma yetkisi sağlayan ticari minibüs hattı işletme hakkının, süresiz ve

www.balioglu.net

ihale yapılmaksızın kullandırılması hususuna birincil düzeyde dayanak teşkil etmesi mümkün görülmemektedir.

Bu itibarla, imtiyaz, kiralama ve ruhsat usullerinden biri olmadan ve ihale usulleri uygulanmadan toplu taşıma yetkisinin devri 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve bu yöndeki yargı kararlarına aykırılık teşkil etmektedir.

Mevzuata aykırı işlemlerin, mevzuata aykırılıklarının tespit edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden çıkarılmaları hukuk devletinin bir gereğidir. Bu nedenle, yukarıda açıklanan hususlar da gözetildiğinde süresiz olarak ve ihale yapılmaksızın kullandırılan ticari minibüs hattı işletme hakkının yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Toplu taşıma hizmetlerinin üçüncü kişilere gördürülmesinin yöntemini belirleme ve bu konuda yeniden bir ihale yapıp yapmama konusunda belediyenin takdir yetkisi bulunmakla birlikte, söz konusu hukuki durumun mevcut sözleşmelerin/işlemlerin iptalini gerektireceği de kuşkusuzdur. Bu nedenle, yeniden bir ihale yapılıncaya kadar geçecek süre zarfında, mevcut hatlarda işletmecilik yapan gerçek ve/veya tüzel kişilere belirli bir süre ve imkân tanınması, geçiş sürecinin bir plan ve program dahilinde yürütülmesi, toplu taşıma hizmetlerinden yararlanan belde halkının da mağduriyetine yol açmayacak tedbirlerin belirlenmesi Anayasa Mahkemesinin kararına da uygun bir çözüm yolu sağlayacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 3: İşletilmesi Devredilemeyecek Olan Belediye Mülkiyetindeki Yerlerin İhale Yapılmadan Belediye Şirketlerine Devredilmesi

Büyükşehir Belediyesinin mülkiyeti altında bulunan taşınmazlardan, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi kapsamı dışında kalan iskele, kahvehane, sebze meyve hali, tiyatro gibi yerlerin işletilmesinin ihalesiz olarak belediye şirketlerine devredildiği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Şirket Kurulması" başlıklı 26'ncı maddesinde; *"... Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir*." denilmektedir.

Anılan madde hükmünde özel bir düzenlemeye yer verilerek, belirtilen alanların ihale yapılmaksızın belediyenin şirketlerine işletilmek üzere devredilebilmesine imkan tanınmıştır. Söz konusu yerler tahdidi olarak sayıldığından, bunların dışında kalan yerlerin büyükşehir belediyesinin %50 sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere dahi ihalesiz olarak devri mümkün değildir. Ayrıca, belirtilen yerlere ilişkin işletme devirlerinde belediye meclisince işletme süre ve bedelinin belirlenmesi, aynı madde hükmü gereğidir.

Yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesi tarafından 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamı dışında kalan (iskele, kahvehane, sebze meyve hali, tiyatro vs.) yerler için belediye şirketlerine işletme devirleri yapılmış olduğu, bu yerlerden bir kısmına ilişkin işletme devrinde bedel veya süre de belirlenmediği tespit edilmiştir.

Her ne kadar İdare bulgu konusu edilen hususa ilişkin yerlerden biri olan sebze meyve halinin işletilmesi ile ilgili olarak, 5957 Sayılı Sebze ve Meyveler İle Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin "*Belediyeler, kurdukları toptancı hallerinin işletilmesini belediye meclisince belirlenecek süre, bedel ve koşullarda devredebilir."* hükmüne istinaden 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın işletme devrinin mümkün kılındığını belirtmekte ise de; 5957 sayılı Kanun'un 3, 5, 9, 12, 15 ve 16'ncı maddelerine dayanılarak hazırlanan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelik'in 14'üncü maddesinde ;

"Belediye toptancı halleri belediyeler, özel toptancı halleri ise işletmecileri tarafından işletilir. Belediyeler, kurdukları toptancı hallerinin işletilmesini belediye meclisince belirlenecek süre, bedel ve koşullarda devredebilir. Devir, belediyenin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz."

"Devir işlemi, belediye ile halin işletilmesini devralacak işletmeler arasında akdedilen ve Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatta yer alan düzenlemelere aykırı hüküm içermeyecek şekilde hazırlanan sözleşmelerle yapılır."

28'inci maddesinde;

"Belediye toptancı halindeki işyerleri, kiralama veya satış yoluyla işletilir.

Belediye toptancı halindeki işyerlerinin kiralanması veya satılması, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır."

hükümlerine yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in 28'inci maddesinin hükümleri açık olduğundan Belediye toptancı hallerinde yer alan işyerlerinin işletilmesi ancak 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale edilmek suretiyle kiralanmak veya satılmak suretiyle gerçekleşecebilecektir.

İdare bulguya konu edilen diğer yerlerden, örnek olarak belirtilen fırın işletmesinin kendi mülkiyetlerinde bulunmadığını belirtmiş ancak diğer yerler için herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır. Fırın işletmesi örneği bu nedenle bulgu içeriğinde yer almamaktadır.

Bu itibarla, 26'ncı madde kapsamı dışında kalan ve yukarıda örnekleri ile belirtilen yerlerin, belediye şirketlerine ihalesiz olarak işletme devrinin yapılması ya da işletme devirlerinde bedel veya süre belirlenmemesi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 4: İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Yoluyla Kullandırılması

www.balioglu.net

Büyükşehir Belediyesine ait 91 adet taşınmazın, ihale suretiyle kiralanması usulü yerine mevzuatta yeri olmayan "işgaliye sözleşmesi" ile kullandırıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hükme bağlanmıştır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18 ve 34'üncü maddelerinde ise belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların 3 yılı geçmemek üzere kiralanmasında belediye encümenin; 3 yılı aşan kiralamalarında ise belediye meclisinin yetkili olduğu belirtilmektedir.

2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kiralama işlemlerinin ihale usulleri ile gerçekleştirilmesi, kira süresi biten taşınmazlar için de yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir. Zira kamu taşınmazlarının kiralama dışında başkaca bir şekilde kullandırılmasına ilişkin herhangi bir düzenleme 2886 sayılı Kanun'da yer almamaktadır.

İşgal Harcı ile ilgili düzenlemeler 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer almakta olup Kanun'un 52'nci maddesinde, nerelerden ve hangi durumlarda işgal harcı alınacağı düzenlenmiştir. İşgal harcının mükellefi, matrahı ve harcın tarifesine ilişkin düzenlemeler de aynı Kanun maddesinin devam eden fıkralarında yer almaktadır.

Ecrimisile ilişkin düzenlemeler ise 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde açıklanmış olup, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde 2886 sayılı Kanun'un

75'inci maddesinin hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre işgal harcı, ecrimisil ve kiralama birbirlerinden tamamen farklı işlemlerdir. İşgal harcı, 2464 sayılı Kanun'da belirtilen yerlerin geçici işgaline karşılık, belli bir tarifeye göre alınan bedel iken; ecrimisil, belediyenin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında olan yerlerin fuzuli şagil tarafından işgal edilmesine istinaden geçmişe dönük olarak tahsil edilen bir bedeldir. Her iki uygulama da bir kiralama yöntemi değildir.

Yapılan incelemede; Büyükşehir Belediyesinin mülkiyetinde bulunan ve 2464 sayılı Kanun'da kapsamı belirtilen yerlerden olmayan, bağımsız kullanıma müsait, dükkân, kafeterya, büfe ve benzeri nitelikteki taşınmazlardan 91 adedinin, kiralama usulü yerine, ihale yapılmaksızın ve mevzuatta herhangi bir karşılığı olmayan işgaliye sözleşmesi ile kullandırıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

2019 Sayıştay Denetim Raporunda da yer alan hususla ilgili olarak Büyükşehir Belediyesi, işgaliye yoluyla kullandırılan alanların zorunluluktan kaynaklanan nedenlerle ihale yoluyla kiralanmasının sağlanamadığı, bu alanların bir kısmının üst yapılarının işgalcilerce yapılmasından bir kısmının ise ATM cihazı kurulan yerler, taksi durakları, ekmek satış büfeleri, bilet satış büfeleri, demonte yapılar gibi ihaleye konu edilemeyecek yerlerden olduğunu belirtmiş ise de, bahse konu hususlar bulguya alınan tespitte değerlendirilmiş ve idarenin işgaliye yoluyla kullandırdığı yerlerin bu nitelikte yerlerden olmadığı görüldüğünden tekraren bulgu konusu yapılmıştır.

Bu itibarla, belediye taşınmazlarının, ihale usulleri kullanılmadan, hukuki hiçbir dayanağı olmayan işgaliye sözleşmesi ile kullandırılmasının 2886 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil ettiği hususundaki görüşümüz devam etmektedir.

BULGU 5: Dernek ve Vakıflar Tarafından Gerçekleştirilen Projelere İlişkin Taşınmaz Tahsislerinde Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Onayının Alınmaması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin istisna hükümleri kapsamında, dernek ve vakıflarca gerçekleştirilen sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirmeye yönelik projeler için yapılan taşınmaz tahsislerinde, Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde;

"(...)

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.(...)"

denilmektedir.

www.balioglu.net

Anılan Kanun hükmünde belirtildiği üzere, belediyelerin kendilerine ait taşınmazları, ancak mahalli idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına, belli bir amaca yönelik olarak tahsis edebilmeleri mümkündür. Belediyelerin, kamu kurum ve kuruluşları dışındaki özel veya tüzel kişiliklere taşınmaz tahsis edebilmelerine ilişkin tek istisna ise 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre;

"İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla;(...) sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. (Ek cümle: 12/11/2012-6360/18 md.) Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler."

Kanun'un 15 ve 75'inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyelerin mülkiyetinde olan taşınmazların, 75'inci maddenin (c) bendinde belirtilen ortak hizmet

projeleri kapsamında değil, yalnızca 15'inci maddede belirtilen projeler için tahsisi öngörülmüştür. Yine 15'inci madde hükmüne göre söz konusu projeler için taşınmaz tahsis edilirken, belediye meclisi kararı alınmalı ve tahsisin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile gerçekleşmesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsi geçen Kanun hükümlerine rağmen, dernek ve vakıflarca gerçekleştirilen 15'inci madde kapsamındaki projeler kapsamında, mülkiyeti Büyükşehir Belediyesine ait;

- Atatürk Mahallesi Eski Bandırma Caddesi No:7/C ve 7/D adresindeki taşınmazların KADEM'e (Kadın ve Demokrasi Derneği) sosyal sorumluluk projeleri kapsamında 3 yıl süreyle tahsisi,

- Karesi İlçesi Üçpınar Mahallesi 201 ada 12 parsel adresindeki taşınmazın OBİDEV'e (Otizmli Bireyleri Destekleme Vakfı) ortak hizmet işbirliği kapsamında 10 yıl süreyle tahsisi,

- Altıeylül İlçesi Bahçelievler Mahallesi Bahçelievler Caddesi Belsa Sitesi A/l'de bulunan taşınmazın ve 8507 ada 1 parselin zemin katındaki 4, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ve 21 nolu bağımsız bölümler ile bodrum katta 2, 3,4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14; 15, 16, 17, 18, 19, 20 ve 21 nolu bağımsız bölümlere ait eklentilerin YEDAM (Yeşilay Danışmanlık Merkezi) olarak kullanılabilmesi için Yeşilay'a bedelsiz olarak tahsisi

için Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmadığı tespit edilmiştir.

Büyükşehir Belediyesinde, dernek ve vakıflar ile diğer sivil toplum kuruluşları arasında gerçekleştirilen ortak hizmet projeleri için, Büyükşehir Belediye Meclisince 18.04.2019 tarih ve 326 sayılı karar ile ortak hizmet projeleri yapılmasına ilişkin genel bir karar alınmış olmakla birlikte, bu kararda yapılacak projelerin konusu, yükümlülükleri veya yararı hakkında herhangi bir değerlendirmeye yer verilmediği gibi taşınmaz tahsislerine ilişkin bir hüküm de öngörülmemiştir. Büyükşehir Belediye Meclisinin 18.04.2019 tarih ve 326 sayılı kararının ortak hizmet projeleri için yeterli dayanak oluşturmadığı hususu "Dernek ve Vakıflarla Gerçekleştirilen Ortak Hizmet Projeleri İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Tarafından Proje Düzeyinde Karar Alınmaması, Projelerin Genel Bir Protokol Yapma Yetkisi Kapsamında Yürütülmesi" başlıklı bulguda ayrıca değerlendirilmiştir. Ancak söz konusu meclis kararında 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde öngörülen gerekçelere istinaden taşınmaz tahsis

www.balioglu.net

edilmesine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmediği hususu da ayrıca değerlendirilmek gerekmektedir.

Taşınmaz tahsislerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile gerçekleşmesi hususu ise yukarıda değinildiği üzere 5393 sayılı Kanunun 15'nci maddesi dördüncü fıkrasında açıkça belirtildiğinden tereddüte yer bulunmamaktadır.

Her ne kadar İdare yapılan tahsis işlemlerinin 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi kapsamında değil 75'inci maddesi hükümlerine istinaden "ortak hizmet projeleri" kapsamında gerçekleştirildiğini belirtmekte ise de; söz konusu tahsis işlemlerine ilişkin olarak ilgili kuruluşlarla bağıtlanan protokollerin "Dayanak" başlıklı 4'üncü maddesinin b) bendinde 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi, c) bendinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi dayanak olarak gösterilmiştir. Yukarıda da açıklandığı üzere kamu kurum ve kuruluşları dışındaki kuruluşlara taşınmaz tahsis edilebilmesinin tek istisnası 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde belirtilen hizmetlere ilişkin faaliyetlere yöneliktir. Bu nedenle her ne kadar Kanun'un 75'inci maddesinde belirtilen şartlar dahilinde ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebilecekse de, İdare ile söz konusu kuruluşlar arasında gerçekleştirilen protokollerin ana konusu taşınmaz tahsisi olmakla Kanun'un 15'inci maddesi kapsamındadır. Aksi takdirde 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine istinaden dernek ve vakıflara taşınmaz tahsis edilmesi Kanun hükümlerine aykırılık teşkil edecek ve İdare aleyhine gerçekleşecek zararın tazmini gerekliliği sonucunu doğuracaktır.

Bu itibarla, belediye mülkiyetindeki taşınmazların, 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde öngörülen istisna hükümleri kapsamında, dernek ve vakıflara tahsis edilmesi işlemlerinde Belediye Meclisi kararı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayının alınmaması 5393 sayılı Belediye Kanununa aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 6: Dernek ve Vakıflarla Gerçekleştirilen Ortak Hizmet Projeleri İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Tarafından Proje Düzeyinde Karar Alınmaması, Projelerin Genel Bir Protokol Yapma Yetkisi Kapsamında Yürütülmesi

Büyükşehir Belediyesi ile dernek ve vakıflar tarafından birlikte yürütülen ortak hizmet projelerinin, içeriği sadece dernek ve vakıflarla protokol yapılabilmesine ilişkin olan tek bir meclis kararı doğrultusunda gerçekleştirildiği, projelerin ve kapsamlarının ne olduğunun ise bu meclis kararında belirtilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci

www.balioglu.net

maddesinin birinci fıkrası (c) bendinde belediyelerin, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak, görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda dernek ve vakıflarla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu hükme göre belediyeler, görev ve sorumluluk alanına giren konularda, bir dernek veya vakıfla ortak hizmet projesi gerçekleştireceği zaman söz konusu projeyi meclislerine sunacak ve buradan alınacak olumlu karar üzerine anlaşma yapılarak proje yürütülecektir. Burada amaç, yapılacak her bir ortak hizmet projesinin konusu, yükümlülükleri ve yararı hakkında belediyelerin karar organı olan belediye meclislerinin bilgi sahibi olmasını ve bu doğrultuda karar alınmasını sağlamaktır.

2020 yılında Büyükşehir Belediyesi ile bazı dernek ve vakıflar tarafından birlikte gerçekleştirilen ortak hizmet projeleri için, Büyükşehir Belediye Meclisince 18.04.2019 tarih ve 326 sayılı karar ile ortak hizmet projeleri yapılmasına ilişkin genel bir karar alındığı ve bu kararda yapılacak projelerin konusu, yükümlülükleri veya yararı hakkında herhangi bir değerlendirmeye yer verilmediği tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Dernek ve vakıflarla ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilmesi 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesinde düzenlenmiş olmakla beraber, ortak hizmet projesinin ne olduğu, hangi faaliyetlerin ortak hizmet projesi kapsamında değerlendirilebileceği ve ortak hizmet projelerinin hangi usullerde gerçekleştirebileceği herhangi bir mevzuat içeriğinde de yer almamaktadır. Ancak 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesinde şu hususlar açığa kavuşturulmuştur;

1- Ortak hizmet projesi gerçekleştirilebilmesi için belediye meclis kararı alınması gerekmektedir,

2- Gerçekleştirilecek proje belediyenin görev ve sorumluluk alanına giren bir konuda olmalıdır,

3- Ortak bir proje gerçekleştirilecek dernek ya da vakfın 75'inci maddede tanımlanan nitelikleri haiz olması gerekmektedir.

Bu noktadan hareketle "ortak hizmet projesi" kavramına açıklık getirmek gerekmektedir.

"Ortak" kavramı Türk Dil Kurumu sözlüğünde "birlikte iş yapan, ortaklaşa yararlarla birbirlerine bağlı kimselerden her biri" olarak tanımlanmıştır.

"Proje" kavramı yine Türk Dil Kurumu sözlüğünde "değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı" şeklinde açıklanmıştır.

"Hizmet" kavramı ise 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesi hükümlerince, belediyenin görev ve sorumluluk alanına giren bir konuda gerçekleştirilecek faaliyet olarak ortaya çıkmaktadır.

Dolayısıyla "ortak hizmet projesi"nin "belediyenin görev ve sorumluluk alanına giren bir konuda, planlanmış, hesaplanmış, onaylanmış bir işin birlikte, tarafların katkı ve yararları doğrultusunda gerçekleştirilmesi" olarak tanımlanması mümkündür.

Bu doğrultuda belediyenin dernek ve vakıflarla gerçekleştireceği "ortak hizmet projelerinde" meclisin onayını alabilmek için, planlanan faaliyetin ve bu faaliyet ile elde edilmek istenen faydanın ne olduğunun net olarak belirlenmesi, tarafların ortaklık kapsamında yerine getirecekleri yükümlülüklerin de neler olduğunun ortaya konulması gerekmektedir. Diğer taraftan belediye açısından bu faaliyetin belediye bütçesi üzerine etkisi bir maliyet unsuru olarak ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla belediye meclisi karara bağlayacağı "ortak hizmet projesi" ile belediyenin üstleneceği sorumluluklara da onay vermek durumundadır.

www.balioglu.net

Balıkesir Büyükşehir Belediye Meclisinin 18.04.2019 tarih ve 326 sayılı kararında ise

"….5393 Sayılı Belediye Kanunun 75. maddesi hükmünce, İlimizde yaşayan vatandaşlarımıza yönelik olarak yürütülecek faaliyetler kapsamında tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Dernekler ve Vakıflar ile ortak proje hazırlanması, hazırlanan projelere destek olunması, bu amaçla hazırlanacak olan protokolleri Belediyemiz adına imzalamak üzere ……..'ne yetki verilmesine ……mevcudun oyçokluğu ile karar verildi." denilmektedir.

Söz konusu Meclis Kararının en yalın haliyle içeriği; henüz ortada olmayan, niteliği, amacı, kapsamı, maliyeti, sonucunda elde edilecek fayda ve belediyeye getireceği yükümlülükler belirsiz ve gelecekte talep olunacak projeler için yöneticilerin anlaşma yapmaya yetkili kılınmasıdır. Tüm bu belirsizlikler, gerçekleştirilecek "ortak hizmet projeleri" üzerinde meclise tanımlanan denetim yetkisinin kısıtlanmasına yol açmaktadır. Oysa gerçekleştirilecek her bir ortak hizmet projesi için meclis kararı alınması gerekliliği, belediye faaliyetleri üzerinde meclisin denetim yetki ve sorumluluğunun ortaya konulması amacına yöneliktir. Dolayısıyla

bu haliyle 326 sayılı meclis kararı 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinde düzenlenmiş olan "ortak hizmet projesi" geliştirilmesine ilişkin hükümlerin özüne uygun değildir.

Dernek ve vakıflarla birlikte yürütülen ortak hizmet projelerinin her biri için ayrı ayrı meclis kararı alınması gerektiği hususu 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu edilmiş olmasına rağmen Büyükşehir Belediyesi bu konuda; Kanun'un 75'inci maddesinin genel geçer bir hüküm mahiyetinde olduğunu, madde hükmünün getirdiği düzenlemede, ortak hizmet projelerine yönelik alınacak meclis kararlarında konu, yükümlülükler ya da yararı noktasında ne gibi şartları taşıyacağına dair içerik ya da kapsamının belirlenmesinin zorunlu tutulmadığını, bu durumda meclis kararının nitelik ya da kapsamına ilişkin belediyeyi bağlayıcı açık bir düzenleme bulunmadığından bulguda belirtilen değerlendirmeye katılmadıklarını ifade etmiş ve uygulamada değişikliğe gitmemiştir.

Büyükşehir Belediyesince 2020 yılında dernek ve vakıflarla birlikte yürütülen ortak hizmet projelerine ilişkin protokollerde gerçekleşen tek gelişme, bu projeler kapsamında maddi olarak yükümlülük altına girilecek tutarın net olarak belirtilmesidir.

www.balioglu.net

Bu itibarla, dernek ve vakıflarla yapılacak ortak projelerin her biri için 5393 sayılı Kanunun 75'inci maddesi gereği Belediye Meclisince ayrı ayrı karar alınması gerektiği halde, genel nitelikte tek bir meclis kararı ile dernek ve vakıflarla ortak projelere girişilmesinin anılan Kanuna aykırılık teşkil ettiği hususundaki görüşümüz devam etmektedir.

BULGU 7: Belediyenin Kamuoyuna Açıklanması Zorunlu Bilgi, Belge, Karar ve Raporları İnternet Sitesinde Yayımlamaması

Belediyenin mevzuat gereği kamuoyuna açıklaması gereken bilgi, belge, karar ve raporları resmî internet sitesinde yayımlamadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu düzenlemeleri çerçevesinde herkes, ikamet ettiği beldenin hemşehrisi olup, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma haklarına sahiptir. Kanun'un hemşehrilik hukukuna ilişkin düzenlemelerine göre, belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişiği olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlü tutulmuştur. Bu nedenle belediye nezdindeki hakların takip edilebilmesi ve yükümlülüklerin tam ve eksiksiz yerine getirilebilmesi için belediye faaliyetleri konusunda uygun şekilde bilgilendirme yapılması son derece önemlidir.

Bunun yanı sıra 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun mali saydamlıkla ilgili düzenlemeleri, idareleri mali yönetim ve kontrol süreçleriyle ilgili olarak kamuoyuna açıklama yapmakla ve bunların ulaşılabilir olmalarını sağlamakla yükümlü tutmaktadır.

Ayrıca 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile tanınan bilgi edinme hakkı ile kişiler, kurum ve kuruluşların kayıtlarında bulunan bilgi ve belgeleri talep edebilirken; bilgi edinme hakkının etkin olarak kullanılabilmesi ve bilgi edinme başvurularından kaynaklanan iş yükünün en aza indirilebilmesi amacıyla kurum ve kuruluşların bazı bilgi ve belgeleri de bilgi iletişim teknolojilerini kullanmak suretiyle kamuoyunun bilgisine sunmaları gerekmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Büyükşehir Belediyesinin resmî internet sitesi ile ilgili olarak, aşağıda yer alan hususlar değerlendirilmiştir:

A- İhtisas Komisyonları Raporlarının Yayımlanmaması

5393 sayılı Kanun'un "İhtisas komisyonları" başlıklı 24'üncü maddesinde yer alan *"Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur"* hükmü gereğince belediye meclisince kurulan ihtisas komisyonlarının raporlarının halka duyurulması amacıyla Belediyenin internet sitesinden yayımlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

B- Yapılan Yardımların, Sağlanan Teşvik ve Desteklemelerin Yayımlanmaması

5018 sayılı Kanun'un "Malî saydamlık" başlıklı 7'nci maddesinin "*Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından sağlanan teşvik ve desteklemelerin bir yılı geçmemek üzere belirli dönemler itibarıyla kamuoyuna açıklanması, ... zorunludur."* hükmü gereğince kamu idareleri tarafından sağlanan yardımların, teşvik ve desteklemelerin kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

C- Denetim Sonuçlarının Yayımlanmaması

5393 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan rapor ile 5018 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçları Belediye Kanunu'nun 55'inci maddesinin "*Denetime ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.*" hükmü gereğince Belediyenin İnternet sitesinde yayımlanması gerekmektedir.

Nitekim Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik'in "Bilgi verme yükümlülüğü kapsamında alınacak tedbirler" başlıklı 6'ncı maddesinde Kanuna uyumlu olarak *" (...) Kesinleşen faaliyet ve denetim raporları uygun vasıtalarla kamuoyunun incelemesine açık hale getirilir.*" hükmü düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede;

- İhtisas komisyonlarının raporlarının,
- Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan yardımların, sağlanan teşvik ve desteklerin,
- Meclis tarafından oluşturulan denetim komisyonunca hazırlanan raporlar ile yürütülen iç ve dış denetim raporlarının sonuçlarının

Büyükşehir Belediyesinin resmî internet sitesinde yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, bahse konu bilgi ve belgelerin anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda Büyükşehir Belediyesinin resmî internet sitesinde yayımlanması ve kamuoyunun bilgisine sunulması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılı itibariyle maddi duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlıklar hesabında izlenmesine başlanılmıştır.
İlçe Belediyelerince Tahsil Olunan ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlçe Belediyelerince tahsil edilip Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına aktarılması gereken otopark bedelleri ile ilgili olarak ilçe belediyeleri ile mahsuplaşma yapılmış ve takibine başlanılmıştır.
İlçe Belediyelerince Tahsil Olunan ve Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına Aktarılması Gereken İşyerlerine İlişkin Çevre Temizlik Vergisi Paylarının Takibinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlçe Belediyelerince tahsil edilip Büyükşehir Belediyesi Hesaplarına aktarılması gereken çevre temizlik payları ile ilgili olarak ilçe belediyeleri ile mahsuplaşma yapılmış ve takibine başlanılmıştır.
BASKİ Tarafından Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	BASKİ tarafından tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi Payları ile ilgili olarak BASKİ ile

www.balioglu.net

Paylarının Takibinin Yapılmaması			mahsuplaşma yapılmış ve takibine başlanılmıştır.
Yol Üstü Araç Park Yeri İşletilmesinden Kaynaklanan Gelirlerin Tahsilinin Sağlanmaması ve İlçe Paylarının Gönderilmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Cadde ve sokaklardaki araç park yerleri Büyükşehir Belediyesinin ortağı olduğu Balıkesir Otopark İşletmeleri Ticaret Ltd Şti (BALPARK) tarafından işletilmekte olup pandemi döneminde yol üzeri araç park yeri işletilmesine ara verilmiştir. Konu ile ilgili olarak söz konusu şirkete tutarların bildirilmesi ve ödemelerin gerçekleştirilmesi hususunda bildirimde bulunulmuştur. Tahsilatların gerçekleştirilmesi beklendiğinden tekrar bulgu konusu yapılmamıştır.
Belediye Taşınmazlarının İşgaliye Sözleşmesi ile Kullandırılması	2019	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 4: İhale Yoluyla Kiraya Verilmesi Gereken Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Yoluyla Kullandırılması" başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.
Mal ve Hizmet Alımlarının Doğrudan Temin Limitlerinin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölünerek Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulguda belirtilen temizlik malzemesi ihtiyaçları 2020 yılı içinde ihale usulü ile temin edilmiştir. Toner alımları için ise ilgili birimlere yazı yazılmış, ihtiyaçlar toplanmış, şartname

www.balioglu.net

			hazırlanmış ancak pandemi nedeni ile süreç işletilememiştir. 2021 yılı için ihale süreci tekrar başlatılmıştır. Piyasada hazır olarak satılan diğer mal alımları için Devlet Malzeme Ofisi ile çalışmaya başlanmış, doğrudan temin yöntemi miktarı azaltılmış, alımlar ihale usulüne yönlendirilmiştir.
Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal ve Hizmet Alımlarında, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	4734 sayılı Kanunun 22/d maddesi kapsamında, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan parasal limitlerin aşılması Covid 19 pandemi döneminde acil ihtiyaç olarak gerçekleşen maske, dezenfektan, ateş ölçer vb. malzemelerin alımları ile ilgili olarak gerçekleştiğinden tekrar bulgu konusu yapılmamıştır.
İşçilerin Ücretli Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	İşçilerin izinlerinin kullandırılmaya başlandığı görüldüğünden tekrar bulgu konusu yapılmamıştır.
Dernek ve Vakıflarla Gerçekleştirilen Ortak Hizmet Projeleri İçin Meclis Tarafından Proje Düzeyinde Karar Alınmaması, Projelerin Genel Bir Protokol Yapma Yetkisi	2019	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bulgu konusu husus 2020 Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Bulgu 6: Dernek ve Vakıflarla Gerçekleştirilen Ortak Hizmet Projeleri İçin Büyükşehir Belediye Meclisi Tarafından Proje

www.balioglu.net

Kapsamında Yürütülmesi			Düzeyinde Karar Alınmaması, Projelerin Genel Bir Protokol Yapma Yetkisi Kapsamında Yürütülmesi" başlığı altında tekrar bulgu yapılmıştır.
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinin, Konusu Dışında Hükümler İçermesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Sosyal denge tazminatı sözleşmesinin, sözleşmenin konusuna aykırı hükümleri uygulanmamaktadır. Yeni sözleşme yapılırken bulgu konusu hususların dikkate alınacağı bildirildiğinden tekrar bulgu konusu yapılmamıştır.
Banka Kredilerine İlişkin Hesapların Dönem Sonu İşleminin Hatalı Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 Yılı dönem sonu işlemleri esnasında 400 Banka Kredileri Hesabında takip edilen İller Bankası ve diğer banka kredilerinden, vadesi 2021 yılı olan tutarlar 300 Banka kredileri hesabına aktarılmıştır.
Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Varlık Hesaplarında İzlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	04.06.2020 tarih ve 8780 no'lu yevmiye ile tahsisli kullanılan taşınmazların muhasebe kaydı yapılmıştır ve ilgili hesap kodlarında izlenmektedir.

www.balioglu.net